

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

LPKTS puslapis interne: <http://www.lpkts.lt>

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SĄJUNGOS SAVAITRAŠTIS

* 2015 m. balandžio 24 d. *

LPKTS Kauno filialo konferencijoje

Balandžio 16 dieną LPKTS Kauno filialo ataskaitinėje konferencijoje apžvelgti 2014 metų filialo veiklos rezultatai nuteikė naujiems siekiams. Puiki LPKTS buveinės salė buvo pilna būvusių tremtinių, politinių kalinių, Laisvės kovų dalyvių, rėmėjų. LPKTS Kauno filialo valdybos pirmininkas Juozas Savickas pasveikino konferencijos dalyvius. Sugiedotas Lietuvos himnas. Tylos minute pagerbtai negrižę iš Sibiro platybų, mirę

mūsų artimieji, bendražygiai. Juozas Savickas metinėje ataskaitoje pateikė pagrindinius filialo tikslus – siekti vienybės, rūpintis Lietuvos istorijos atminties išsaugojimu, patriotiniu jaunimo auklėjimu. Šiemis tikslams pasiekti buvo nukreipta tiek LPKTS, tiek ir Kauno filialo veikla ir renginiai – tai valstybinių ir tautinių švenčių minėjimai, jų organizavimas ir juose dalyvavimas. 2014 metais prisidėjome

prie 12-osios LPKTS dainų ir poezijos šventės „Leiskit į Tėvynę“, kuri įvyko Kauno istoriniame Dainų slėnyje, saskrydžio „Su Lietuva širdy“ Ariogaloje, kelionių partizanų takais organizavimo. Filialo pirmininkas akcentavo pagrindinių uždavinjų – pritraukti daugiau jaunimo, nes tai yra LPKTS veiklos téstinumo pagrindas ir ne tik LPKTS interesus liečiantis klausimas. (keliamas į 2 psl.)

Vizitas į Europos Parlamentą

Europarlamentarai turi teisę per metus pasivesti 110 žmonių į Europos Parlamentą, kad šie galėtų susipažinti su EP struktūra, veikla, parlamentaru darbu, pabendrauti ir padiskutuoti su jais. Štai ir mes, 27 žmonių grupelė, Gabrielius Landsbergio kvietimu, praėjusi savaitę lankėmės Europos Parlamente Briuselyje.

Puikiai organizuota ir įdomi kelionė, kurioje galėjome daug pamatyti ir patirti gerų įspūdžių – tai neįkainuojama euro-parlamentaro G.Landsbergio dovana. Nuostabi ir paslaugi komanda – biuro darbuotojas Jonas Kvetkauskas, profesionalūs ir mandagūs vairuotojai, šaunioji gidi Vitalija Kondratavičienė – pasistengė, kad kuo daugiau pamatyptume ne tik Briuselyje, bet ir miestuose, kuriuos aplankėme pakeliui į Belgiją. Tai – Achenas, Kelnas, Bona, Spejeris, Heidelbergas, Veimaras. Išsamiai susipažinome su šiu

miestų istorija ir dabartimi, kultūra ir nuostabia architektūra.

Kadangi lietuviams labai svarbu oras, turiu pasakyti, kad puolėme tiesiai į Europos besiskleidžiančio pavasario glėbi. Baltai žydičios vyšnios ir geltonuojančių forzitijų krūmai, žaliuojančiuose plotuose ramiai kramsonojančią žolę stirnų pulkeliai tapo įprastu vaizdu visos kelionės metu. Sakuros, karališki magnolių žiedai ir narcizų plotai parkuose ir skvereliuose džiugino akį kiek-

vienam aplankytame mieste...

Ir vis dėlto svarbiausias mūsų kelionės tikslas buvo susitikimas su europarlamentaru G.Landsbergiu. Tik atvykusius mus pasitiko šaunūs ir démesingi jo komandos nariai. ES pareigūnė Rimgailė (ji – mūsų šalies kalbos ambasadorė, kitiems pasakojanti apie Lietuvą ir sutinkanti delegacijas iš Lietuvos) mums skyré visą démesį ir laiką, kol iš komiteto posėdžio atėjo G.Landsbergis. (keliamas į 2 psl.)

Mielos, brangios Motinos,

Audronės Kaminskienės nuotrauka

Artėja pavasario žiedų ir paukščių čiulbėjimo apsupty Motinos diena. Šios prasmingiausios pavasario šventės proga sveikiname visas Motinas ir dėkojame už šilumą ir švelnumą, stiprybę ir rūpestį, gyvybę ir gyvenimą.

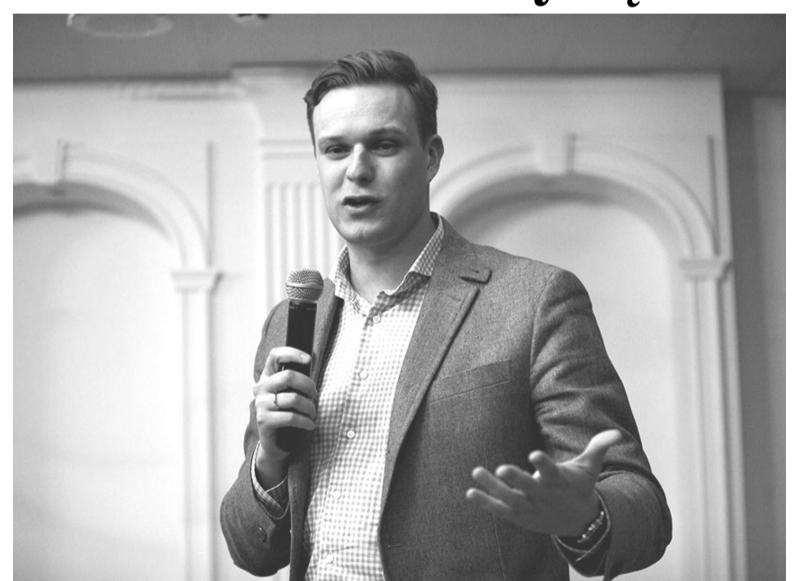
Tegu jus džiugina vaikų ir artimųjų meilė, tenuramina išsakyti gerumo žodžiai, telydi dėkingumas ir pagarba.

**LPKTS pirmininkas Gvidas Rutkauskas,
LPKTS valdyba ir taryba**

Motinos dienos proga sveikiname visas Mamas.

Lietuvos moterų lyga

Ačiū už bendrystę

Esu labai dėkingas jūsų bendruomenei už tai, kad jūs vieni pirmųjų iškélėte mano kandidatūrą į TS-LKD pirmininko pareigas ir įkvėpėte priimti šį nelengvą apsisprendimą – siekti būti išrinktam ir vesti partiją nuoširdaus atsinaujinimo ir pergalių link. Jūsų palaikymas lydėjo kiekvienam rinkiminės kampaijnos žingsnyje. Jūsų pasitikėjimas ir palaikymo žodžiai susitikimų metu skirtinguose Lietuvos miesteliuose jaudino ir skatinio stengtis dar labiau.

Esu nepaprastai dėkingas už jūsų bendrystę ir palaikymą pirmajame rinkimų ture bei tikiuosi ir prašau jūsų paramos ateinantį savaitgalį.

**Nuoširdžiai,
Gabrielius LANDSBERGIS**
Romo Sadausko-Kvietkevičiaus nuotrauka

LPKTS Kauno filialo konferencijoje

(atkelta iš 1 psl.)

Šiuo metu, kai kyla grėsmė iš Rytų, svarstomas svarbus mūsų šalies gynybos stiprinimo būtinumas, abejoma, ar jauni mūsų šalies žmonės pasiruošę ginti savo krašto teritoriją.

LPKTS Kauno filialas vieja apie 2800 narių, yra didžiausias Lietuvoje. Filialo valdybos pirmininko pavaduotoja Jūratė Antulevičienė konferencijos delegatus supažindino su kasdiene Kauno filialo veikla, palaikančia nuolatinį ryšį su filialo nariais. Kiekvieną darbo dieną filialo nariai beių artimieji buvo priimami, konsultuojami įvairiais klausimais. Ši darbą atliko Jūratė Antulevičienė ir Gražina Daukšienė. Per metus būstinėje buvo paruošti dokumentai, parašyti rekomendacijos socialiai remtiniems asmenims ir pašalpoms mirus artimiesiems gauti iš Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (LGGRTC).

2014 metais parašytas projektas ir gautos piniginės lėšos iš Kauno savivaldybės iš dalies papildė filialo biudžetą, kuriam nario mokesčis sudaro apie 45 procentus lėšų. Ataskaitoje Kauno filialo nariai pakviesi atvyti mokėti nario mokesčių.

Šiais metais LPKTS XXII suvažiavime patvirtintas nario mokesčis – 5 eurai metams. Prašymas – nario mokesčis turi būti mokamas kasmet, nes visuomeninė organizacija tik išsių lėšų išsilaiako.

Jūratė Antulevičienė prašė konferencijos dalyvių prenemuoti savaitraštį „Tremtinys“, nes tai laikraštis, kurio straipsniai turi išliekamąją istorinę vertę, tame galima rasti įvairių skelbimų apie būsimus renginius, šventes.

Jau antrus metus Kaune gyvenantys asmenys, nukentėjė okupacijos metais, nepaisant amžiaus, miesto viešuoju transportu naudojasi su lengvatiniais bilietais, kurių kaina buvo 12 litų, dabar – 3,47 euro metams. Kauno filialo prasmą dėl transporto lengvatų palaikė buvęs Kauno miesto meras A. Kupčinskas, Kauno savivaldybės tarybos ir Socialinių, švietimo ir sveikatos reikalų komiteto pirmininkė Loretta Kudarienė.

Konferencijoje dalyvavo LPKTS pirmininkas Gvidas Rutkauskas, LPKTS valdybos pirmininkė Rasa Duobaitė-Bumbulienė, LPKTS Kauno filialo narė, LR Seimo narė, TS-LKD PKT frakcijos pirmininkė V. V. Margevičienė.

LPKTS Kauno filialo pirmininkas Juozas Savickas

Gvidas Rutkauskas pasveikino konferencijos dalyvius, palinkėjo aktyvios veiklos, palaikė išsakytas mintis dėl LPKTS susivienijimo su Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių bendrija.

LPKTS pirmininkas Gvidas Rutkauskas kartu su LPKTS Kauno filialo valdybos pirmininku Juozu Savicku įteikė LPKTS žymenį „Už nuopelnus Lietuvai“ aktyviems filialo nariams: Kazimierui Beniuliui, Viktorui Bundzai, Antonui Nefui – 2-ojo laipsnio; Vandai Vilčinskienei, Elvyrai Valiuikaitei, Genovaitei Jevdokimovai – 3-iojo laipsnio.

Padėkos raštais apdovanojoti filialo nariai, savo kasdiene veikla prisidedantys prie filialo darbų.

Revizijos komisijos pirmininkė Dalia Tiškienė konferencijos dalyviams perskaitė Kauno filialo metinę finansinę ataskaitą, Vytautas Gulokas-Etikos ir procedūrų komisijos ataskaitą. Džiugu, kad 2014 metais Etikos ir procedūrų komisija darbo neturėjo.

Konferencijos dalyvius skambiomis melodijomis džiugino ansamblis „Svaja“ narės Jūratė Dailydienė ir Daiva Mažeikaitė. Nuostabiamame, savitame koncerte atlirk dainų pagrindinis leitmotyvas – meilė Tėvynei, žmogui, atjauta ir supratimas šalia esantiems.

Po ataskaitinės konferencijos skirstėmės praturtėjė dvasiškai, džiaugdamiesi prasmingai praleistomis valandėlėmis ir nuoširdžiai pabendravę.

Jūratė

ANTULEVIČIENĖ,
LPKTS Kauno filialo
valdybos pirmininko
pavaduotoja,

Vytautas GULOKAS,
LPKTS Kauno filialo
tarybos narys

Jono Sakelio nuotraukos

Balandžio 18 dieną įvyko LPKTS valdybos posėdis. Valdybos pirmininkė Rasa Duobaitė-Bumbulienė apžvelgė pastarojo mėnesio darbus ir aktualijas: „Lietuvių fondui“ Amerikoje paruošti du nauji finansavimo projektai „Tremtinio“ leidybos finansavimui ir knygos leidimui. Planuojama leisti knygos „Tremties vaikai“ antrą dalį. Visa leidybinė grupė liks ta pati, norint išlaikyti stilių ir paruošti antrą, gražią, reprezentatyvią knygos dalį. Ruošiamas projektas NATO labdaros fondui dėl organizacijos veiklos finansavimo. Dėl Vyriausybės (LRV) projekto kol kas neaišku, tačiau žadama ta pati suma.

TS-LKD PKTF tarybos posėdyje

Balandžio 18 dieną Kaune vyko TS-LKD Politinių kalinių ir tremtinių frakcijos tarybos posėdis. Sugiedoję Lietuvos himną, pagerbę išėjusiuų į Amžinę atminimą, tarybos nariai pradėjo darbą pagal darbotvarkę.

PKTF pirmininkė Vincė Vaidutė Margevičienė trumpai apžvelgė politinę situaciją, įvardijo Rusijos agresyvia politiką Baltijos šalių atžvilgiu. Ji informavo, kad LR Seime parengtas projektas dėl nepriklausomybės kovų ir pasipriešinimo istorijos

LPKTS valdybos posėdyje

Pasitarus su Šilalės meru, nutarta pakeisti Jaunesniuos kartos sąskrydžio (JKS) datą iš gegužės 30-osios į 23-ąją ir iš Pajūrio miestelio perkelti į pačią Šilalę.

Praėjusių savaitę LPKTS vadovai buvo susitikę su Lietuvos liaudies kultūros centro atstovais dėl jubilejinio sąskrydžio „Su Lietuva širdy“, šią savaitę vyks susitikimas su nauja Raseinių valdžia. Renginys planuojamas, dirbama, tikimės, kad bus išspūdingas ir įsimintinas.

Aptartas veiksmų planas dėl Kauno Tremties ir rezistencijos muziejaus keblios padėties sprendimo.

LPKTS pirmininkas Gvidas Rutkauskas papasakojo

apie įvykusius susitikimus su J.E. arkivyskupu Sigitu Tamkevičiumi ir J.E. Ukrainos ambasadoriumi Valerijumi Žovtenka.

Aptartas LPKTS XXII suvažiavimas. Pastabas išsakė tarybos pirmininkas Petras Musteikis. Suvažiavimas įvertintas gerai.

Valdybos pirmininkės vaduotoja Ona Aldona Tamšaitienė pristatė naujus nuostatus dėl LPKTS žymens „Už nuopelnus Lietuvai“, nes pastaruoju metu, valdybos nuomone, šių žymenų išdalinta per daug. Nutarta atnaujinti 1998 metais paruoštus žymens su teikimo kriterijus ir statutą.

Rasa DUOBAITĖ-BUMBULIENĖ

dėstymo pamoką. Tikimasi, kad šis projektas bus priimtas.

PKTF tarybos pirmininkas Arvydas Anušauskas apžvelgė per dvejus metus nuveiktus darbus, kalbėjo apie Vilniaus Žaliasio tilto skulptūrų nukėlimą, karo prievolės įstatymo priemimą. Ragino susipažinti su saugumo tarnybų pateikiamais dokumentais, nes egzistuoja reali grėsmė Lietuvai.

Posėdyje taip pat kalbėjo LR Seimo nariai (PKTF nariai) V. Juozapaitis ir M. Adomėnas.

Gegužės 9 dieną įvyks TS-LKD suvažiavimas, kuriame bus renkami TS-LKD valdymo organai. Politinių kalinių ir tremtinių frakcijos taryba priėmė nutarimą dėl kandidatų į TS-LKD valdymo organus. Į TS-LKD prezidiumą buvo pasiūlyti V. V. Margevičienė, A. Anušauskas, G. Landsbergis, A. Bilotaitė, R. Morkūnaitė-Mikulienė, G. Rutkauskas, V. Juozapaitis, M. Adomėnas, T. Kazulėnas, R. Duobaitė-Bumbulienė, A. Dumčius.

(keliamas į 3 psl.)

Vizitas į Europos Parlamentą

(atkelta iš 1 psl.)

Jis mielai atsakinėjo į mūsų užduotus klausimus, pasakojo apie savo darbą, santykius su Rusija. Apie padėtį šiandieninėje Ukrainoje sakė: „Pasiekiantis blogos informacijos kiekis iš Ukrainos vargina. Europos šalys pavargo nuo Ukrainos nuovargio. Mes turime būti paskutiniai, kurie nuo jos parvargi...“

„Šiltai pabendravę, palankėjė sėkmės partijos pirminko rinkimuose, kartu nusifotografavome ir turėjome su juo atsisveikinti. Kelionė iš tiesų buvo graži

ir smagi. Šmaikštasis mūsų vadovas Jonas stengėsi, kad nelieūdėtume, vis prajuokindavo pasakodamas anekdotus, gide Vitalija įpindavo įvairių istorijų ir legendų, ir šiaip buvo gera pabūti kartu su bendraminčiais įvairaus amžiaus žmonėmis.

Štai rokiškėnas Albertas Baronas, gimęs Irkutsko srityje, sakėsi pirmą kartą važiuojąs į užsienį. „Toliau Rokiškio ir Kupiškio nebuvau,“ – visą kelionę juokavo Albertas. O kelionės pabaigoje jis visus praliinksmino atsidėkodamas už linksmuolio titulą savo čia pat

sukurta poema apie kiekvieną kelialautojā.

Milda Krasnickienė iš Panevėžio, buvusi Buriatijos Mongolijos tremtinė, sakė kelionės metu pasveikusi. „Namuose skaudėjo kojas, širdį, bijojau važiuoti. Bet kai paskambino vadovas Jonas, išgirdau jo balsą ir ryžausi keliauti,“ – pamiršusi širdies ir kojų skausmus pasakojo Milda. Ir dar ji labai džiaugėsi pakeliavimais, kokie visi drausmingi, draugiški, ypač jaunimas.

Audronė KAMINSKIENĖ
Stasio Meliūno nuotrauka

Kviečiame skirti 2 procentų gyventojų pajamų mokesčio dalį Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajungai

Visi dirbantieji moka pajamų mokesčių, kuri LR Vyriausybė paskirsto, jos manymu, svarbiausiomis sritimis. Tačiau kiekvienas dirbantis Lietuvos pilietis gali įsitraukti į šį procesą ir pats nuspręsti, kaip turėtų būti panaudojami 2 procentai jo sumokėto pajamų mokesčio.

Skirdami savo 2 procentus Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajungai Jūs paremtumėte šios organizacijos arba atskirų jos filialų, chorų, muziejų veiklą, knygų tremties ir rezistencijos tematika leidybą.

Paramą galite skirti dviem būdais:

- prisijungdami prie Elektro-

ninio deklaravimo sistemos ir užpildydami FR0512 formą internetu;

- užpildydami FR0512 formą ranka ir nunešdami arba išsiųsdami paštu Valstybinei mokesčių inspekcijai pagal gyvenamą vietą.

Dėkojame už Jūsų gerumą!
LPKTS administracija

Ivykiai, komentarai

TS-LKD pirmininko rinkimų rezultatai – reikia antrojo turo

„TS-LKD Pirmininko rinkimų 2015“ 1-asis turas, ivykės balandžio 17–19 dienomis, pasibaigė. Sekmadienio vakare Centrinė balsavimo komisija, gavusi informaciją iš visų Lietuvos skyrių, suskaičiavo preliminarius rezultatus. Iš viso balsavo 9090 narių, tai yra, daugiau nei 50 procentų, todėl rinkimai yra laikomi ivykuais. Kandidatų balsai pasiskirstė taip: Gabrielius Landsbergis – 4525; Irena Degutienė – 3913; Jurgis Razma – 231; Mantas Adomėnas – 212; Laima Andrikienė – 182; Emanuelis Zingeris – 27. Taigi į antrajį rinkimų turą patenka Gabrielius Landsbergis ir Irena Degutienė. Šis turas bus vykdomas balandžio 24–25 dienomis (penktadienis, šeštadienis), – tokia informacija pateikta Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos tinklalapyje.

Tame pačiame tinklalapyje buvo pateiktos ir kandidatų į partijos pirmininko postą programos. Būkime atviri – kas iš balsavusiuų masės skaitė tas programas? Vienas kitas. Be abejo, skaitė jas patys kandidatai, politikos apžvalgininkai, pagrindiniai partijos veikėjai, TS-LKD konkurentai. Toks vaizdas susidarė stebint priešrinkimines batalijas tarp eilių partijos narių. Pasibaigęs pirmasis turas tik patvirtino, kad rinkimuose kandidatų programos nieko nereiškia, eiliui rinkėjus motyvuojama visai ne kandidatų projektuojama perspektyva, bet autoritetai ir kažkieno įdiegtos nuostatos (kurias, savo ruožtu, patvirtina ar paneigia kiti autoritetai).

Tikrai gaila, nes perskaityti kandidatų programas pakā-

ko valandos. Ir pamatyti, kad jos tikrai nevienodos: Mantas Adomėnas puikiai išanalizavo partijos dabartinę situaciją ir kodėl ji tokia. Deja, eiliniam partijos nariui, M. Adomėno programa sunkiai suprantama. Panašiai, tik ne taip išsamiai ir moksliškai, situaciją apibūdino Laima Andrikienė. Kažką panašaus darė ir Jurgis Razma, bet tik pradėjus skaityti, logiškas pirmas klausimas jam būtų toks: „O tai kur tamsta buvai visus tuos metus, ką padarei, kad taip nebūtų?“ Irena Degutienė, nors laikyta pagrindine pretendente, nieko ypatingo į ūtaigaus programoje nepateikė, o Emanuelis Zingeris, matyt, iš įpročio vėlavo pateikti savo programą... Nustebino Gabrieliaus Landsbergio programa – tarsi būtų skirta provincijos rinkėjams. Tačiau programų trūkumai – ne pats blogiausias dalykas. Kur kas nemalonau, kad partijos pirmininko rinkimų konkurencijoje atsirado žmonių, kurie puolė į atlapus kaip koviniai šunys visiems, kurie nepriateliai jų pasirinktai kandidatūrai. Toks chamizmas tarp mūsų partijos narių prietarys daugiau bėdos nei vagoriai, žiemeliai ir paksai kartu sudėjus (jeigu jau nepadarė).

Ši savaitagali jau turėsime naują partijos pirmininką. Praleimėjusių mūsų partijoje nebus, nes tai – ne kova su kitomis partijomis. Tačiau nenustebčiau, jeigu po šių rinkimų TS-LKD gretas paliks ne vienas senas (ne tik tiesiogine prasmė) narys, supratęs, kad tos vertybės, kurios jų kvietė būti TS-LKD gretose, nebelaikomas svarbiausiomis ar net apskritai atmetamos.

Gintaras MARKEVIČIUS

(atkelta iš 2 psl.)

I TS-LKD tarybą pasiūlyti 35 PKTF nariai iš Anykščių, Biržų, Šakių, Kauno, Šilalės, Klaipėdos, Vilniaus, Alytaus, Panevėžio skyrių. I TS-LKD priežiūros komitetą pasiūlyti A. Bilotaitė, V. Davidonis, V. Juozapaitis, P. Musteikis, J. Stanėnas ir E. Strončikas.

Pagal TS-LKD tarybos sprendimą, i TS-LKD suvažiavimą PKTF turi teisę siusti 34 delegatus (TS-LKD duomenų bazėje užregistruoti 1676 PKTF nariai, atstovavimo kvo-

ta: 50 narių – 1 delegatas).

PKTF taryba patvirtino TS-LKD Politinių kalinių ir tremtinų frakcijos ataskaitinės-rinkiminės konferencijos datą – 2015 metų gegužės 30 dieną. Konferencijoje bus renkama nauja PKT frakcijos vadovybė, todėl PKTF skyrių pirmininkų prašomaiki gegužės 22 dienos pateikti kandidatų į PKTF pirmininko pareigas, tarybą bei Procedūrų ir etikos komisiją sarašą.

PKTF tarybos posėdžio metu taip pat buvo svarstyti rinkimų į savivaldybių tarybas re-

Paramos Ukrainai planą pasiūlyta pavadinti Andriaus Kubiliaus vardu

Balandžio 16 dieną Vašingtone viešėję Seimo opozicijos lyderis, Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos pirmininkas Andrius Kubiliaus viename įtakingiausių JAV politinių tyrimų centrų „Atlantic Council“ institute pristatydamas Baltijos šalių patirties panaudojimo galimybes Ukrainos reformoms pažežė Vakarų valstybių paramos svarbą siekiant stabilizuoti padėtį ir sustabdyti Rusijos agresiją. Jis pasiūlė Europai pagalvoti apie savo Maršalo plano, po Antrojo Pasaulinio karo padėjusio atstatyti Vokietiją, pritaikymą Ukrainai, skiriant bent 3 procentus ES struktūrinių fon-

dų lėšų reformoms šioje šalyje skatinti ir jos ekonomiką gaivinti.

Pasak A. Kubiliaus, tokia pagalba, prie kurios galėtų prisidėti ir JAV, padėtų stabilizuoti ekonominę ir politinę padėtį Ukrainoje bei sutrudinti V. Putino režimo planams, pasinaudojant ekonominiais sunkumais ir tiketinai politine švytuokle, pakreipti Ukrainos geopolitinę orientaciją sau palankia kryptimi. Diskusijos dalyviai, pritardami Lietuvos politikui, neseniai pa-skirtam Ukrainos Prezidento užsienio patarėjų tarybos nariu, pasiūlė pavadinti ši paramos projekta Kubiliaus planu, su aliuzija į jo šiam kontekste

paminėtą Maršalo planą.

A. Kubilius Vašingtone taip pat susitiko su įtakingais JAV senatoriais, Senato gynbos komiteto pirmininku Džonu McCainu ir demokratų grupės Senato lyderio pavaduotoju Ričardu Durbinu. Susitikimų metu aptartos didesnio JAV įsitrukimo į Vidurio ir Rytų Europos regioną galimybės, taip pat bendradarbiavimas siekiant atremti Rusijos kari-nės, politinės ir informacinės agresijos atakas. Seimo opozicijos lyderis taip pat lankėsi „Laisvosios Europos“ radijo ir „Amerikos balso“ biuruose, susitiko su pagrindinių Vašingtono politinių tyrimų centrų vadovais.

NATO valstybių ir šalių partnerių karinės oro pajėgos treniruosis Baltijos šalių erdvėje

Balandžio 21–22 dienomis Baltijos šalių oro erdvėje įvyko dviešimtoji NATO karinių oro pajėgumų treniruotė (angliškai – BRTE XX). Ši kart pagrindinė treniruotes priimanti šalis – Latvija. Dvi dienas trukusiuose mokymuose dalyvavo Karinių oro pajėgų atstovai iš dešimties NATO valstybių ir dviejų šalių partnerių. Pirmają treniruotés dieną vyko imituojami oro mūšiai, NATO partnerių bendrų procedūrų suderinamumas, tobulinimas. Treniruotėje, įvykusioje visų trijų Baltijos šalių oro erdvėse, dalyvo Belgijos, Ispanijos, Italijos, Lenkijos, Norvegijos, Suomijos, Švedijos ir Vokietijos naikintuvai. Pratybų metu degalų papildymu ore pasirūpino Vokietijos ir JAV orlaiviai. Naudojant daugiaufunkcinius regiono partnerių orlaivius buvo treniruojami priešakiniai oro ata-

kos vadovai Latvijos Adažių poligone. Antrą dieną buvo imituojama paieškos ir gelbėjimo operacija, naudojant Latvijos karinių oro pajėgų sraigastarpnį.

Lietuvos kariuomenės Karinėms oro pajėgoms šiaisiai metais atstovauja Karmėlavos esantis Bendrasis valdymo ir pranešimų centras, iš kurio vadovaujama misijoje dalyvaujantiems naikintuvams. Priimančios šalies paramą užtikrina Karinių oro pajėgų Aviacijos bazė Šiauliuse.

Paprastai per metus Baltijos šalių oro erdvėje įvyksta trejos tokios treniruotės. Pirmosios ir trečiosios metu NATO oro policijoje Baltijos šalyse dalyvaujantys kontingentai koordinuoja savo veiksmus su sąjungininkų ir partnerių karinėmis oro pajėgomis. Antrosios treniruotės metu žemės ir oro padaliniai tobulina ryšio procedūras. Baltijos šalių Karinių oro pajėgų treniruotė organizuojama NATO Jungtinė oro pajėgų vadavietė Ramšteine ir Jungtinis oro operacijų centras Uedeme (Vokietija). Tikslas – parodyti NATO įsipareigojimus, siekiant užtikrinti saugumą, sąjungininkų solidarumą ir pasitikėjimą. Tai ir galimybė NATO valstybėms bei partnerėms dirbtį ir treniruotis kartu.

Karinių oro pajėgų pratybos – atsakas į agresyvią Rusijos laikyseną Baltijos regione. Vien per savaitę, likusią iki šių pratybų, Rusijos lektuvai atliko tris provokacinius skrydžius. Remiantis Krašto ap-

saugos ministerijos duomenimis, praėjusių savaitę Baltijos valstybių oro erdvę saugantys NATO oro policijos naikintuvai kilo tris kartus atpažinti ir palydėti prie Baltijos valstybių sienų skrendančius Rusijos Federacijos karinius orlaivius.

Balandžio 14 dieną Baltijos valstybių oro erdvę saugantys NATO oro policijos naikintuvai Šiaulių kilo atpažinti ir palydėti Šiaulių Federacijos karinį žvalgybinį orlaivį IL-20. Orlaivis skrido iš Kaliningrado srities link Rusijos Federacijos žemyninės dalies, virš neutralių vandenų Baltijos jūroje, pagal iš anksto pateiktą planą, be autoatsakiklio, radijo ryši palaikė.

Balandžio 18 dieną NATO oro policijos naikintuvai iš Šiaulių kilo atpažinti ir palydėti rusų karinį žvalgybinį orlaivį IL-20. Orlaivis skrido iš Kaliningrado srities link Rusijos Federacijos žemyninės dalies, virš neutralių vandenų Baltijos jūroje, pagal iš anksto pateiktą planą, be autoatsakiklio, radijo ryši palaikė.

Visais atvejais Lietuvos oro erdvės pažeidimų neužfiksuota.

Parengė Gintaras MARKEVIČIUS

TS-LKD PKTF tarybos posėdyje

(atkelta iš 2 psl.)

I TS-LKD tarybą pasiūlyti 35 PKTF nariai iš Anykščių, Biržų, Šakių, Kauno, Šilalės, Klaipėdos, Vilniaus, Alytaus, Panevėžio skyrių. I TS-LKD priežiūros komitetą pasiūlyti A. Bilotaitė, V. Davidonis, V. Juozapaitis, P. Musteikis, J. Stanėnas ir E. Strončikas.

Pagal TS-LKD tarybos sprendimą, i TS-LKD suvažiavimą PKTF turi teisę siusti 34 delegatus (TS-LKD duomenų bazėje užregistruoti 1676 PKTF nariai, atstovavimo kvo-

ta: 50 narių – 1 delegatas).

PKTF taryba patvirtino TS-LKD Politinių kalinių ir tremtinų frakcijos ataskaitinės-rinkiminės konferencijos datą – 2015 metų gegužės 30 dieną. Konferencijoje bus renkama nauja PKT frakcijos vadovybė, todėl PKTF skyrių pirmininkų prašomaiki gegužės 22 dienos pateikti kandidatų į PKTF pirmininko pareigas, tarybą bei Procedūrų ir etikos komisiją sarašą.

Posėdžio pabaigoje frakcijos pirmininkė V. V. Margevičienė padėkojo visiems už konstruktyvų darbą ir palinkėjo sékmęs.

**Ona TAMOŠAITIENĖ,
TS-LKD PKTF
atsakingoji sekretorė**

Sveikiname

Garbingo **95-ojo** jubiliejaus proga nuoširdžiai sveikiname buvusią tremtinę **Emilią BIRIENĘ**.

Linkime ilgų, laimingų ir džiaugsmingų metų, geros sveikatos, Dievo palaimos.

LPKTS Kauno filialas

Garbaus **90-ojo** gimtadienio proga sveikiname **Janiną BILKIENĘ**, gyvenančią Ignalinos r. Dvariškių k., buvusią Irkutsko sr. Kutuliko gyvenvietės tremtinę, Vytauto apygardos Tigro rinktinės partizano Antano Bilko-Kavarsko suatuotinę. Linkime tvirtos sveikatos, artimųjų šilumos, Aukščiausiojo palaimos. Džiaugiamės turėdami tokią stiprią ir išmintingą giminaitę.

Su nuoširdžiausiais linkėjimais –

brolį Broniaus Paukštės šeima,
dukteręs Henrikos Juršienės šeima,
dukteręs Almos vyro Kazimiero Suchodolskio šeima

Garbingo **80-ojo** gimtadienio proga sveikiname buvusią partizanų rysininkę **Stanislavą JONIKAITĘ-JONČIENĘ**.

Džiaugmo žydičių pievų, kurias perbristum, svajonėm viliojančių kalnų, į kuriuos įkoptum... Stiprybės gaivinancių upių, kurias perplauktum. Ir su šypsena palydėjusi kliūtis, drąsiai pažvelgtum rytoj į akis... linki –

sesuo Zita, dukters Dolita ir Rasvita,
LPKTS Tauragės filialas

*Gyvenimas – daina, poezija ir proza
Ir nei pakeist, nei numatyti gali.
Priimki viską, ką nūnai jis duoda,
Ir būk laiminga, kiek gali!*

80-ojo gimtadienio proga sveikiname buvusią Krasnojarsko tremtinę **Oną ŠAKALIENĘ**. Linkime sveikatos, Dievo palaimos ir daug gražių, vaikų bei vaikaičių meilės ir šilumos kupinų dienų.

LPKTS Palangos filialas

Garbingo **80-ojo** jubiliejaus proga nuoširdžiai sveikiname 1947 m. Tomsko sr. buvusią tremtinę, ilgametę LPKTS Šiaulių filialo tarybos narę, „Aušros“ poskyrio pirmininkę **Jūratę STANČIUTĘ-MARCINKIENĘ**.

Tegul rytojus dovanoja Jums džiaugsmo, te nepavargsta Jūsų rankos, tegul bégantys metai atneša geros sveikatos ir laimės valandų. Dievo palaimos ir Švč. Mergelės Marijos globos linki –

LPKTS Šiaulių filialas

Sveikiname LPKTS Panevėžio filialo narius, balandžio mėnesį švenčiančius jubiliejinius gimtadienius:

Juozą MASILIONĮ ir Vytautą VALAŠINĄ – 85-aji,
Genovaitę DAPKEVIČIENĘ ir Ilmarą ŠTAUDE – 80-aji,
Angelę ŠIKŠNIENĘ ir Ritą Prancišką SAKALAUSKIENĘ – 75-aji,

Nastaziją SURVILIENĘ, Emilią KUZMINĄ ir Juozą ZUBĄ – 70-aji,

Viktorą MALINOVSKĮ – 65-aji.

Linkime sveikatos, dviasios ramybės, artimųjų meilės ir globos.

LPKTS Panevėžio filialas

Jubiliejaus proga nuoširdžiai sveikiname LPKTS Jurbarko filialo narius:

Aldoną KASPARIŪNAITĘ-MEŠKAUSKIENĘ ir Viktoriją MISIUKIENĘ – 85-ojo,

Vidmantą GENĮ ir Romualdą GIRDŽIŲ – 55-ojo.

Linkime sveikatos, energijos ir Dievo palaimos.

LPKTS Jurbarko filialas

Sveikiname

Su gražiausiais gėlių žiedais, šilčiausiais Saulės spinduliais sveikiname LPKTS Rokiškio filialo narius, balandžio mėnesį švenčiančius jubiliejinius gimtadienius:

80-aji – Praną RUŽELĘ,

75-aji – Romaldą DUKLIĄ,

60-aji – Joną SKETERSKĄ.

Linkime sėkmės, sveikatos ir širdies šilumos.

LPKTS Rokiškio filialas

Garbingo **70-ojo** jubiliejaus proga nuoširdžiai sveikiname 1948 m. Krasnojarsko kr. buvusį tremtinį **Julį DEVEIKĮ**, gyvenantį Telšiuose.

Linkime dar ilgų džiaugsmo šviesoje sirpstančių metų. Tegul visos dienos būna pasontintos stipria sveikata, ramybė ir Dievo palaima. Lai Tavo sielos sodas kasdien žydi gražiausiomis akimirkomis.

Žmona, duktė, vaikaitė ir sūnus

Padėka

Dékojame nuo karų nukentėjusiems Ukrainos žmonėms paaukojusiesiems –

Monikai Kuncienei iš LPKTS Alytaus filialo – 15 eurus,

LPKTS Šiaulių filialui – 25 eurus,

LPKTS Klaipėdos rajono filialo nariams:

Zitai Butkienei – 20 eurus,

Ritai Laukutienei – 5 eurus,

Verutei Nekrevičiūtei – 5 eurus,

Jonui Šatkui – 45 eurus,

Genei Anužienei – 5 eurus,

Jonui Kaustekliui – 10 eurus,

Zuzanai Petrikienei – 5 eurus.

LPKTS pirmininkas Gvidas Rutkauskas,
TS-LKD PKTF pirmininkė Vincė Vaidevutė
Margevičienė

Ruošiamasi išleisti knygos „Tremties vaikai“ 2-ąja dalį

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajunga pradeda rinkti medžiagą knygos „Tremties vaikai“ 2-ajai daliai. Pirmoji buvo išleista 2012 metais ir skaitytojų gerai įvertinta, visas tiražas išplatintas. Antroje dalyje norime aprašyti vaikų (iki 16 metų amžiaus), ištremtų su šeimomis arvienų, likimus. Per juos papasakotume ir tos giminės istoriją. Norėtume, kad pasakojimai būtų gausiai (jei yra galimybė) iliustruoti nuotraukomis, išlikusiais laiskais, atvirukais ar dokumentais. Tikimės, kad iš kiekvieno rajono atsiusite po keliąs istorijas, jei jau esate užrašę tremties vaikų atsiminimus, o gal turite kas iki rudens juos užrašyti? Tie, kurie gali apie savo gyvenimą tik papasakoti, ieškosime galimybų užrašyti. Primename, kad jūsų pasakojimas nebūtų publikuotas kitose knygose ar leidiniuose.

Iki rugėjo mėnesio laiš-

kus su atsiminimais ir iliustracijomis siūskite į redakciją arba knygos autorui Stanislovui Abromavičiui elektroniniu paštu: laisve@kovaz.net arba aslaisve@gmail.com; telefonu 8 611 54324, adresu: Laisvės al. 63-2, 44304 Kaunas.

Rasa DUOBAITĖ-BUMBULIENĖ,
LPKTS valdybos pirmininkė

Nors 1945 metais Antrasis pasaulinis karas baigėsi, tačiau Lietuvoje karas tęsėsi: miškuose aidėjo šūviai, kaimuose nuolat bastėsi ginkluoti sovietų vyrai – vykdė kratas, suiminėjo žmones. Mažai Lietuvoje buvo šeimų, kurių artimieji bei giminaičiai nebūtų tremtyje, lajeriuose, kalėjimuose.

(keliamas į 8 psl.)

Gyvenimo kelio vingiuose

Nusipelnusių mokytojų Aldonos KLEIZAITĖS-NARUŠEVICIENĖS-VĖŽIENĖS 80-mečio proga

Kiekvieno žmogaus likimas vis kitoks, todėl ir gyvenimo kelias savitas, nepakartoamas. Ši kartą keliaujame drauge su jubiliate Aldona ir atgaviname jos atmintyje glūdinčius išgyvenimus. Jubiliatė prisimena pro gimtają sodybą vinjavusi sūaurą keleli: „Šimtus kartų juo iš téviškės išeita, tiek pat kartų džiaugsmingai grįžta. Šiuo keliu atėjo ir liūdesys, nelaimės, ašaros. Šiuo keliu išėjau iš téviškės, kad daugiau į ją nesugrįžčiau... Štai koks margas tas gyvenimas.“

Iš vaikystės dienų

1931 metų vasario 16 dieną Pačiudiškių kaime, esančiam už 4–5 kilometrų nuo Prienų, sujudimas: Mato Kleizos (1899–1968) namuose vyriausiojo sūnaus Mato vestuves. Jis iš gimtajų kaimą atviliojo aštuoniolikmetę Antaniną Bartkevičaitę (1912–1979) iš netolimo Ašmintos kaimo. Prasidėjo jaunos šeimos gyvenimas. Matas sėkmingai ūkininkavo paveldėtame tėvų ūkyje – téviškėje gražūs pastatai skendėjo medžių apsuptyje, augo didelis sodas. Prie gyvenamo namo pavasarį kvepėjo jazminų krūmai, vasarą darželis skendėjo gėlių žieduose.

Šeimoje gimė penki vaikai, iš kurių 1935 metų birželio 23 dieną atėjo trečias kūdikis – mergaitė, pakrikštyta Marijos Aldonos vardu.

Kai 1942 metais Aldutei sukako septyneri metai ir reikėjo pradėti mokyti, tévai ją perdavė giminaičių globai, nes netolimame Ašmintos kaimo, močiutės Onos Bartkevičienės namuose, buvo pradžios mokykla, čia mokytojavo Vytautas Garmus. Duktė iš tévų pa-veldė pomėgį dainuoti, sportuoti, šokti. 1946 metų rudenį Aldona, pradėjusi mokyti Prienų „Žiburio“ gimnazijoje, šalia mokslo žinių ugđė savoūsius pomėgius.

Likimo netikėtumai

Nors 1945 metais Antrasis pasaulinis karas baigėsi, tačiau Lietuvoje karas tęsėsi: miškuose aidėjo šūviai, kaimuose nuolat bastėsi ginkluoti sovietų vyrai – vykdė kratas, suiminėjo žmones. Mažai Lietuvoje buvo šeimų, kurių artimieji bei giminaičiai nebūtų tremtyje, lajeriuose, kalėjimuose.

2015 m. balandžio 24 d.

Tremtinys

Nr. 16 (1134)

5

Jaroslavas Banevičius – tautos istorijos puoselėtojas

Raseinių rajono Akstinė kaimo ūkininkas, inžinierius Jaroslavas Banevičius, šiuo metu sėkmingai ūkininkaujančios, buvo pirmasis LPKTS laikraščio „Tremtinys“ redaktorius (1988–1990 metais), joduktė Ilona Banevičiūtė-Vidriskiene sukurė LPKTS ir laikraščio „Tremtinys“ ženklą, kuris pakoreguotas naudojamas iki šiol. Jaroslavas su broliu Rimantu septynerius metus slapsėsi nuo tremties.

Jaroslavo Banevičiaus, 1984–1986 metų sovietinio režimo kalnino, šeima sodyboje savo lėšomis įkūrė memorialą tragiškiems, garbingiems Lietuvos istorijos įvykiams atminti. Pagal jų sumanymą iškilo atminimo ženklai 1863 metų sukiliimo dalyviams, organizavusiems ir didvyriškai pasipriešinusiemis

carinės Rusijos priespaudai, knygnešiams, iš Prūsijos nešuviems paveržę uždraustą lietuvišką žodį, Lietuvos partizanų vadams, ištisą dešimtmetyį organizavusiems tautos pasipriešinimą, kovojusemiems su sovietiniu okupantu.

Memorialo puošmena – ginkluoto pasipriešinimo vadų, 1949 metų vasario 16 dienos Deklaracijos signatarų – medžio skulptūros. Prasmingi išraišai po skulptūromis atskleidžia šio žmogaus siekių išaukštintididvyrių kovos prasmę. Priešprieša – išdavikų nuotraukų siene.

Sumanytą Jaroslavo darbą įvertino jo bendražygiai, meno ir kultūros žmonės, patrionai. Kelis pasisakymus pagarsinsime.

Antanas Lukša, Tauro apygardos Geležinio Vilko rinkti-

nės partizanas, vienas išlikęs gyvas iš keturių brolių Laisvės kovotojų, LPKTS garbės pirmininkas: „Dékoju tau, laisvam, drąsiam Lietuvos reikaliui pasišventusių vyru, už užsibrėžto tikslo įgyvendinimą – Tautos Didvyrių memorialo įkūrimą, kurį vertinu kaip prasmingiausią lietuvių kovos už Laisvę ir laisvą žodį įamžinimą. Juk tai ne tik mūsų Tautos, su pergalės vėliava ieškančios tiesos žuvusių sūnų ir dukterų žygiuose, kurių dėka išsaugota kalba, tikėjimas ir papročiai, bet ir dalis pasaulio istorijos, mokančios mus kovoti...“

Julijona Petrétienė-Mikniutė, 1949 metų vasario 16 dienos partizanų vadų susitikimo Minaičiuose liudininkė: „Mano téveliai nuo pat pradžių bendravo su partizanais. Užeidavojie naktinis, pasikalbėdavo, kuo galédavome paremdavome. Taip tėsesi iki 1948 metų, kai atėjė šeši vyrai paprašė leisti išsikasti bunkerį. Téveliui leidus, pradėjo kasti: buvo trys baisios dienos ir naktys, kol išrenegė ir apsigyveno. L. Grigoniš, taip pat

B. Liesis, L. Mingaila, A. Gritėnas parsivedė vyrus – tai buvo visos Lietuvos apygardų vadai: J. Žemaitis, A. Ramanauskas, J. Šibaila, P. Bartkus, B. Liesis, V. Gužas, L. Grigonis, A. Grybinas... Noriu padėkoti Banevičių šeimai, kuri renka duomenis apie tuos žiaurius įvykius Lietuvos istorijoje ir perduos jaunajai kartai. Ir tai daro už savolėšas. Ačiū memorialo steigėjams. Pasakysiu J. Žemaičio žodžius: gal mes visi žūsime, bet laukibėgant Lietuva bus laisva...“

Gintaras Patackas, poetas:

„Nebūtų jū – nebūtų Lietuvas... Tai jie Tėvynė mūsų iškentėjo su svetimtaučiais

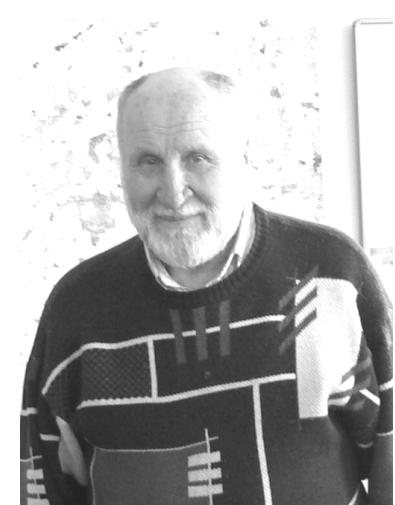
kaudamies miškuos, jie šviesią ateiti mirty regėjo... Regėjo laisvę žiemą šaldami, lediniuos bunkeriuos suspaudę ginklą.

Jie liko čia – pabėgo svetimi.

Jie liko čia stovėti kaip paminklai...“

Antanas Terleckas, disidentas, Lietuvos laisvės lygos įkūrėjas: „Jaroslavai, iš visos širdies dékoju tau už pastangas įamžinti didvyrių prisiminimą, nes tik jū dėka šiandien gyva lietuvių Tauta, kuri gyvens amžinai. Esu giliai sužavėtas tavo giliai patriotiška veikla. Tūkstantį kartų dékoju.“

Robertas Antinis, skulptorius: „Kas gali būti geriau už tylą. Išgyvenimai ir skausmai priverčia tylėti. Lietuvos istorijos tragiškiems įvykiams atminti daug jėgų skyrusiam Jaroslavaui linkiu daug sėkmės.“

Lietuvos sveikatos mokslų akademijos Gyvulininkystės instituto specialistai: „Esame sužavėtinė uilistancių Lietuvos istorijos ir jos drąsiausių sūnų atminimo puoselėtoju, džiaugiamės, kad tiek daug dėmesio ir jėgų skirtiate... Būkite, klestekite! Dr. Rasa Nainienė, dr. Artūras Šiukščius, dr. Birutė Zapasonienė, hab. dr. Vidmas Pilka, dr. Raimondas Leikus...“

Profesorius, hab. dr. Vacys Sadauskas: „Lietuvos istorija yra brangi visiems lietuviams, todėl pasiaukojančių žmonių darbai, kuriais buvo siekiama laisvės, lygibės, gėrio, neturi būti pamiršti. Sio memorialo paskirtis – parodyti Lietuvos laisvės kovas ir žmones, kurie kovojo negailėdami nieko, au-kodami save... Todėl reikia dėkoti šio memorialo sumanytojams ir kūrėjams – Banevičių šeimai, ypač Jaroslavui...“

Stanislovas ABROMAVIČIUS

„Kūryba – tai talento ir darbo sąveika, tai privilegija ir pasirinkimas, šiame kvietime jausmais išjausti, širdimi ataushti,“ – knygos „Kad ašara neverktų“ žodžių skaitytojui parašė Rimantas Klibavičius. 2013 metais ši knyga buvo įvertinta kaip viena iš geriausių tremties ir rezistencijos tema.

Poeto Albino Slavicko kūryba ir ši jo knyga buvo pristatyta Vilkaviškyje. I parapijos salę susirinkęs nemažas būrys rašytojo gerbėjų buvo pamaloninti ne tik paties kūrėjo, bet ir renginyje dalyvavusiais knygos herojumi Jonu Astašausku ir kompozitoriumi Gintautu Grigaliumi.

„Gimiau prie Šešupės, / mažam dainų kaimely, / kur knygnešių dvasia gyva. / Jėgų stiprybei, dvasiai peno, / sakau man davė / tévę Lietuva.“ Šiaisiai žodžiai poetas prisistatė vilkaviškiečiams. Paprašytas pasakoti apie save, poetas pa-brėžė, kad renginio pavadinimas „Einu per žemę“ tiksliai atitinka jo biografiją. Baigės

mokslius tuometinėje Lietuvos žemės ūkio akademijoje ir įgijo mokslinio agronomo-ekonomisto specialybę, A. Slavickas dirbo žemės ūkio įmonėse, o laisvalaikį skyrė poezijai. Jis pažino Lietuvą ir savo kūriniuose pavaizdavo visus regionus. Ypatinga meile alsuoja eilėraščiai, skirti Žemaičių.

Dainos „Jei keliausit žemaičių žeme“ kompozitorius G. Grigalis, raseiniškis, kaimiškos kapelos „Dubysa“ vadovas. Idomu, kad, pagal poeto tekstus Lietuvos kompozitoriu sukurtos dainos suskambo gerokai anksčiau, nei pasirodė jo knygos. (1991 metais A. Slavickas išleido pirmąją knygą apie partizanus „Viešpatie, sugražink Tėvynę“.) Daugelis prisimena, kaip toje pačioje Vilkaviškio parapijos salėje, tuometiniuose Kultūros namuose, dar sovietų laikais chorai traukė poeto „Einu per žemę“. Ši daina skambėjo ne vienoje Dainų šventėje. Poetas papasakojo apie dainos giminėm ir kad nesutiko keisti névie-

no žodžio, nors ne kartą buvo prašytas „papildyti“ tekstą „sovietine dvasia“.

Prie poezijos posmų ir miniatiūrų gražiai įsipyne an-samblių „Paguoda“, „Atminis“, vadovaujamų Birutės Stonienės, „Rudenėlis“, vadovaujamo Ritos Strimaitienės, dueto Algio Šerono ir Luizos Bilickienės poeto žodžiams parašyti dainos. Tai akivaizdžiai irodė, kad blogi eilėraščiai netampa skambiomis dainomis. Popietėje dalyvavęs kompozitorius Grigalis pažymėjo, jog A. Slavicko eilės jis sužavėjo ritmika, turtingu žodynu, artima liaudies dainoms simbolika. Pagal A. Slavicko eiles sukurta per 60 dainų. Jo kūryba įkvėpė daugelį žinomų kompozitorių: A. Bražinską, B. Gobulskį,

V. Mikalauską, R. Racevičių, V. Juozapaitį ir jaunesniuosius: Jūratę Baltramiejūnaitę, Teresę Varnagirienę, Zypilių kapelos vadovą Remigijų Poderį.

„Literatūriname tautos gyvenime Slavickas įdomus savyta kalbos raiška, interpretacijomis, nes jo kūryba turi spalvą, užmoji“, – pažymi Rimantas Klibavičius.

Poetas apdovanotas LPKTS 2-ojo laipsnio žymenyi „Už nuopelnus Lietuvai“. Kaune jis įkūrė ir vadovauja kraštiečių klubui „Sūduva“.

Galingai nuskambėjo baimės įvairių šventės akordas: „Einu per žemę“ dainavo an-sambliai ir susirinkę žmonės.

**Dalija KARKIENĖ,
LPKTS Vilkaviškio filialo
pirmininkė**

Laiko vartus atkėlus

Už neapgalvotą klausimą...

Istorikai savo moksliniuose darbuose, pokalbiuose dažnai mini, kad Lietuva visais laikais buvo mindoma perėjūnų. Tikra teisybė. Karo metais, kiti suiručių laikotarpiu mūsų krašte šeimininkavo atėjūnai ir nesiskaitė su gyventojais, jų pačiais, ekonomine padėtimi, religinėmis nuostatomis. „Ypač Lietuva pajuto atėjūnų smurtą ir savivalę Antrojo pasaulinio karo metais ir po jo“, – sakė kaunietis inžinierius, hab. dr. prof. Rimgaudas Abraitis. Jis papasakojo liūdną istoriją, išgyventą asmeniškai ir jo šeimos.

Kol viltis tebepleveno

Abraičio tévo gimtinė – Védarų kaimas Šakių rajone. Rimgaudo senelis, turėjęs 47 hektarus žemės, sovietams okupavus Lietuvą buvo „tituluojamas“ stambiu buože, mirtinai pavojingu prieš proletariato valdžią. Tad sūnus Jonas pasirinko kario tarnybą ir nuo žemės darbų nusišalino. Sukūrės šeimą jis apsigyveno Kauko priemiestyje, Šančiuose, ir dėjo plytą prie plytos kurdamas nuosavą lizdelį dėl dviejų vaikų – Algimanto ir Rimgaudo – gerovės. Karinė tarnyba Joną Abraičių ipareigojo kuri laiką praleisti ne namuose, tad vaikų auklėjimu, jų poreikių tenkinimu rūpinosi mama Veronika Abraitienė. Jos rūpesčiu kiekvieną vasarą sūnūs praileisdavo daug laikopas senelius Védarų kaime.

Pirmaji didelė nelaimė Abraičių šeimą aplankė 1937 metais, kai, eidamas tarnybines pareigas, žuvo tévas Jonas Abraitis. Vaikai ir mama neteko brangaus žmogaus, didelės atramos ir palaikymo. Artimieji stengėsi kaip įmanydami padėti jaunai našlei; ir ji pati buvo stipri moteris – greit išmoko viena rūpintis sūnumis, kad jie užaugtų dorais žmonėmis.

Karo šmékla prislėgė Abraičių šeimą

Rimgaudas Abraitis gerai prisimena Antrojo pasaulinio karo dienas, kai, frontui traukiantis į Vakarus, jų namuose kuriam laikui apsistodavo sovietų kariai. Jie reikalaudavo maisto, ilsédavosi. Veronika Abraitienė, baigusi medicinos seserų mokslus, tvarstydavo sužeistuosius, padėdavo tiems, kuriems reikėdavo medicinos pagalbos.

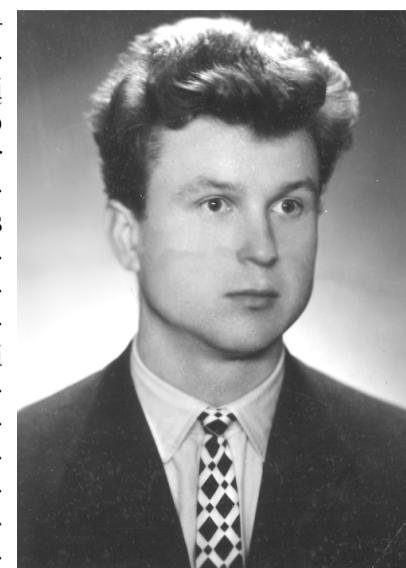
Kartą atsibeldę į Abraičių namus kariai pareikalavo, kad būtų pamaitinti, apžiūrėti sužeistieji ar negaluojantys. „Kai sėdo kariai pietauti, kartu su jais buvo ir mama, – prisime-

na Rimgaudas Abraitis. – Vienas karių, labai piktas, įtūžęs pasakė: „Dabar einam į Berlyną, pakarsim Hitlerį, o kai grįsim – eisim į Maskvą ir nudobsim Staliną!“ Tas jo pasakymas ilgam įstrigo į mamos atmintį. Ji niekaip negalėjo išsiaiškinti jo prasmės. Kitą kartą užėjus kariškių būriui, jis vieno iš jų paklausė: „Kaip čia gali būti, kad jūsų karys sakė: dabar einam į Berlyną – pakarsim Hitlerį, o kai grįsim, vyksim į Maskvą ir nudobsim Stoliną?“ Šis V. Abraitienės klausimas sujudino politruko ambicijas. Nesvarbu, kad tuose namuose kariai buvo pamaitinti, jis nusižiūrėjo auką ir pradėjo persekioti Veroniką Abraitienę. Išiutęs jis nusivedė V. Abraitienę į karinį štabo bunkerį. Kartu su ja ėjo ir abu vaikai, bet į vidų jų neleido. Ilgai laukė vaikai savo mamos, kol pagaliau svyruodama, nejausdama po kojomis žemės ji iš ten išejo. Patibuvo tamši kaip žemė. Moteris buvo palaužta, sugniuždyta, vos ruseno jos gyvybės kibirkštélė...

Namų kuriam laikui neteko

Kai grįžo namo, V. Abraitienė pažinojės majoras liepė tuojo pat su vaikais palikti namus. „Eikit į mišką“, – sakė jis. Motina perpjovė perpus nemazą duonos kepalą, vieną dalį davė vienam sūnui, kitą – antram, pati paémė paltį lašinių, šiltų vilnonių skarų ir patraukė artimiausio miško link. Vyloesi, kad kaip nors išgyvens, kad tik neištremtų, kad tik nepasodintų į kalėjimą. Naktis buvo šilta. Pirmą naktį abu berniukai miegojo medyje. Apsikabino storas šakas, mama apsupo juos skaromis ir surišo, kad nenukristų, o pati budejo. Išaušo lauktas rytas. Abraičiai vyloesi, gal nauja diena atneš ką geresnio. Tačiau tik ne ta, antroji, kelionės diena. Daug jų prabėgo Abraičių kelyje, kol pasirodė prošvaistė...

Reikėjo eiti. Daug dienų keliavo, jau ir miškai nepažįstami, ir takų nebuvo, tik pelkė, buvęs durpynas, žliugsėjo greta jų. Kai buvo įsakyta grupei kareivių pereiti durpyną-pelkę, niekas nesiryžo. Kojos klimpo vis gilyn, burbuliavo akivarai. Tad tų durpynų sovietai „nešukavo“, nes buvo pavojinga. Veronika Abraitienė su sūnumis įėjo pakraščiu to didelio durpyno, vis tikėdamasi rasti takelį ir pasuktį iš jo kita kryptimi. Po ilgų klajonių pagaliau pamatė numintą takelį, taigi per durpyną galėjo pereiti, jautėsi po kojomis suplūkta žemė. Tai buvo partizanų takas, tapęs išsigelbėjimu.

Rimgaudas Abraitis

Veronika Abraitienė su sūnumis Rimgaudu (kairėje) ir Algimantu

dirbtį į Panemunės dr. J. Griniaus sanatoriją, kurioje darbavosi prieš karą. Čia kita paravarde jis slaugė ligonių, gavo nedidelį kambarėlį, kuriamo visi trys apsigyveno. Sužinojusi, kad prie Abraičių namo jau nebéra sargybinio, Veronika su vaikais grįžo į namus. Byloje, kuri buvo užvesta V. Abraitienei dėl jos klausimo apie Stoliną, buvo įrašyta: „Kartu su vaikais nuskendo durpyne.“

„Kaltės“ šleifas tėsési

Brandos sulaukęs Rimgaudas Abraitis įstojo į tuometinį Kauno politechnikos institutą, tačiau mokyties teko neilgai – tik vienerius metus. Buvo sukurtas planas, kad jaunuolis privailejo atliki karinę tarnybą sovietų armijoje. Atlirkė tarnybą armijoje vėl įstojo į institutą ir baigės KPI Mašinų gamybos technologijos fakultetą, įstojo

į Lietuvos mokslių akademijos aspirantūrą. Studijavo magnetohidrodinaminio generatoriaus tyrimo technologiją. Dirbo Lietuvos energetikos institute Kaune. Dar ir šiandien Rimgaudas Abraitis prisimena, kai studijuojant sovietų sargai vis dar pasikviesdavo jį pokalbiui ir teiraudavosi, kaip ten tose pelkėse buvo? Už tą vienintelį mamos klausimą Abraičių šeimai teko labai brangiai sumokėti...

Šiuo metu turėdamas daugiau laisvo laiko Rimgaudas Abraitis studijuoją, rašo straipsnius gimtujų Zanavykų krašto istorinėmis temomis, straipsniais apie kultūros paveldą talkina leidiniui „Gintaro Lietuva“, kasmet svečiuojasi zanavykų suėjimuose Kaune.

Aušra ŠUOPYTĖ
Nuotraukos iš asmeninio R. Abraičio albumo

Užsiprenumeruokite „Tremtinį“

Prenumerata priimama bet kuriame „Lietuvos pašto“, „Pay Post“ skyriuje, per „Lietuvos pašto“ laiškininką, paškambinus informacijos tel. 8 700 55 400, internetu www.prenumeruok.lt.

Laikraštis išeina 4 kartus per mėnesį. Prenumeratos indeksas 0117. Kaina: 1 mėn. – 2,36 Eur (8,16 Lt), 3 mėn. – 7,09 Eur (24,48 Lt).

2015 m. balandžio 24 d.

Tremtinys

Nr. 16 (1134)

7

Vardan tos Lietuvos...

Buvusio politinio kalnio, tremtinio Alfonso PEREVIČIAUS 85-ųjų gimimo metinių proga

kiemį naktimis užsukdavo stri-bai ir atkišę šautuvų buožes ieš-kodavo partizanų...

Patriotinės tévo kalbos ir visa, kas vyko aplinkui, giliai įaugo į Alfonso širdį, todél jam buvo nesunku pasiryžti ir rink-tis Tévynės laisvés idėją. Ju-o lab, kad surado bendraminčių, kurių toli ieškoti nereikėjo, jie buvo čia pat – kaimynai Jonas ir Bronius Poviloniai. Véliau, mokydamasis Krekenavos gimnazijoje, kartu su Broniu-mi Poviloniu surado daugiau bendraminčių, pritarusių Alfonso mintims ir veiksmams. Vyresniųjų klasių mokiniai ijkūrė pasipriešinimo organiza-ciją „Prisikėlimo ugnis“, véliau pavadintą „Lietuvos laisvés aušra“. Tikslas: nepriklausomos valstybés atkūrimas. Ši organizacija rinko antisovietines dainas, jas užrašinėjo, platino atsišaukimus prieš sovietų val-džią, kvietė nestoti į komjauni-mą, leido laikrašteli į slapta platino tarp gyventojų. Darbą tėsė ir ištojė į Panevėžio hidro-melioracijos technikumą.

1951 metų rudo... Alfonsas, sédintis prie knygų – moks-lą mėgo visada – nenujautė, kad paskutinės mokslo metų dienos bus „naujoje mokykloje“, tačiau toli gražu nebe tokioje, kokoje mokësi iki tol – Lietuvos kalėji-

me, véliau tolimame Sibiro krašte – Baškirijoje. Nuteisė 25 me-tus kaléti ne tik Alfonsą, bet ir Broniu Povilonį bei dar 12 ben-draamžių, bendraminčių. Ne-lengva buvo Alfonsui priprasti prie Sibiro oro sąlygų, tačiau jis ir Bronius buvo kantrūs: dirbo sunkų fizinių darbų net po dvi pa-mainas, kad tik greičiau „išpirktu kaltę“ ir grįžtų į namus.

1956 metais – išsvajota lais-vė. Grįžęs į Lietuvą, pačiai brangiausią Tévynę, Alfonsas vél mokësi, īgijo profesiją, ve-dé, dirbo, išėjo į pensiją. Jaunystę paaukojės už Tévynės laisvę, džiaugėsi sulaukės Lietuvos ne-priklausomybés. Budėjo kartu su visa tauta, kad niekada neuž-gestų taip sunkiai uždegtą šven-tą Laisvés aukuro ugnis.

Tačiau laisve neteko ilgai džiaugtis – negailestinga mir-tis sujaukė visus planus, svajo-nes... Daugiau nei devyneri metai Alfonso nebéra, tačiau šviesus jo atminimas visada liks artimųjų prisiminimuose.

Brolis Jurgis Perevičius mintijo: „Kai gimiau, broliui Alfonsui buvo 10 metų. Gerai prisimenu, kaip laukdavau jo grįžtančio iš Krekenavos, kur mokësi. Žiemos metu Alfonsas mėgo čiuožinėti pačiūžomis ant užšalusio tvenkinio ledo.

(keliamas į 8 psl.)

Skelbimai

Atsiliepkite!

Julius RIMŠA, Povilo, gi-mės 1911 m. sausio 7 d., 33 me-tų buvo išvežtas į Vorkutą kaléti 25 metams, véliau bausmė su-mažinta iki 10 metų. Į Lietuvą negrindo. Joduktėliko Rusijoje, jau seniai ieško tévo giminių.

Ji žino, kad jos senelis, té-vo tévas Povilas Rimša, Mato, gimės 1881 m., gyveno Adutiškyje, turėjo daug žemės. Jos tévas Julius iki lagerio dirbo miškininku. Tévas turėjo bro-lius Joną, gimusį 1904 m., ir Alfonsą, gimusį 1906 m., sese-ris Marilę ir Juzę. Brolis Jonas buvo išvežtas į nacių lagerius. Brolis Alfonsas buvo vedęs Zosę ir gyveno Švenčionyse, bet vaikų neturėjo.

Gimines, artimuosius ar kā-nors žinančiuosius apie čia pa-minėtus žmones prašome pra-nešti Genovaitei Rimšienei, Gerosios Vilties 8-14, Vilnius, arba tel. (8 5) 233 4101.

Balandžio 25 d. (šeštadienį) 11.30 val. Jonavos krašto muziejaus Dailės skyriuje įvyks LPKTS Jonavos filialo ataskaitinė-rinkiminė konferencija.

10 val. Šv. Apaštalo Jokūbo bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios už gyvuosius ir išėjusius Amžinybėn Laisvés kovo-tojus, politinius kalinius ir tremtinius.

Malonai kviečiame dalyvauti filialo narius. Galēsite sumokēti nario mokesčių, todél pasiūmkite nario bilietą.

Balandžio 26 d. (sekmadienį) 12 val. Rokiškio Šv. Mato bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios už gyvus ir mirusius tremti-nius, politinius kalinius, partizanus. Po Mišių Parapijos namuose (Nepriklausomybės a. 4) susitikimas – popietė. Koncertuos choras „Vétrungė“, pabendrausime prie arbato puodelio.

Malonai kviečiame dalyvauti.

Balandžio 28 d. (antradienį) 11 val. LPKTS Kauno filia-las organizuoja pavasarinę talką Petrašiūnų kapinėse, „Tautos kančios“ memoriale.

Kviečiame visus ateiti padirbėti. Turėkite kibirėli, valymo priemonių, šepetį.

Balandžio 30 d. (ketvirtadienį) 15 val. Kauno igulos ka-rininkų ramovėje (A. Mickevičiaus 19) įvyks Motinos die-nos minėjimas.

LPKTS knygynelyje (Laisvés al. 39, Kaune) jau galite įsigyti kompaktinę plokštelię su Jono Ohmano ir Vinco Sruoginio dokumentiniu filmu „Nematomas frontas“.

ILSĖKITES RAMYBĖJE

**Stasys Bakutis
1923–2015**

Gimė Raseiniuose. 1953 m. suimtas ir Šiaulių karinio tribunolo nuteistas. Iki 1956 m. kalėjo Krasnojarsko sr. Norilsko lageriuose. Grįžęs į Lietuvą dirbo darbų vykdymo. Atkūrus nepriklauso-mybę buvo aktyvus LPKTS Kauno skyriaus narys. Dalyvaudavo visuose skyriaus ir visuomeniniuo-se renginiuose.

Nuoširdžiai užjaučiame artimusius.

LPKS Kauno skyrius

Skelbimai

Balandžio 30 d. (ketvirtadienį) 10 val. LPKTS Šiaulių filia-las organizuoja talką Šiaulių Ginkūnų kapinėse, Tremtinų sek-toriuje.

Atvešime juodžemio. Turėkite darbines pirštines, kibirėli, grébliuką.

Kviečiame visus, ypač šiose kapinėse palaidotųjų giminės.

Gegužės 2 d. (šeštadienį) 15 val. Klaipėdos universiteto Jū-rų technikos fakulteto aktų salėje (Bijūnų g. 17) pakartotinai skelbiamas Klaipėdos politinių kalinių ir tremtinų sajungos at-skaitinis rinkiminis susirinkimas – konferencija.

Turėkite nario pažymėjimą. Galēsite sumokēti nario mokesčių, užsisakyti „Tremtinį“.

Gegužės 15 d. (penktadienį) Šakių r. Lekėčių seniūnijoje įvyks Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vieny-bės dienos paminėjimo šventė „Sakalai parskrido“, skirta žurnalisto, pasipriešinimo okupaciniams režimams veikėjo, žuvu-sio Rūdžilio gирioje prie Lekėčių, Julijono Būtėno 100-osioms gimimo metinėms ir Valkų mūšio 70-mečiu paminėti.

10 val. šv. Mišias už žuvusius partizanus aukos Panevėžio vyskupas emeritas Jonas Kauneckas.

12 val. Aistės Smilgevičiūtės ir grupės „Skylė“ akustinis kon-certas „Broliai“.

13 val. Suvalkijos 4-osios rinktinės šaulių ir Šakių rajono moksleivių žygis į Valkų kalvas.

14.30 val. žuvusių partizanų kapų lankymas ir pagerbimas Staliorių kapinėse (Lukšių sen.).

16 val. Valkų mūšio 70-mečio paminėjimas Valkų kalvose.

Kviečiame į Kalniškės mūšio 70-ųjų metinių minėjimą.

Gegužės 15 d. (penktadienį) Kalniškės mūšio vietoje:

12 val. jaunimo stovykla „Mokausi ginti Tévynę“ su Lietuvos kariuomenės savanorių pajégų Dainavos apygardos 1-aja rinktine.

Gegužės 16 d. (šeštadienį):

Lazdijų Nepriklausomybės aikštėje:

11 val. dviratininkų išlydėtuvės į Kalniškės mūšio vietą (re-gistracija nuo 10.30 val.).

12 val. bégimo dalyvių startas (registracija nuo 11.30 val.). Simno miestelyje:

12 val. šv. Mišios Simno Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į Dangų bažnyčioje,

13 val. žuvusių partizanų pagerbimas Simno kapinėse.

Kalniškės mūšio vietoje:

13 val. bégimo dalyvių ir dviratininkų sutikimas,

13.30 val. jaunųjų šaulių priesaika ir Sausumo pajégų orkestro koncertas,

14 val. iškilmingas 70-ųjų mūšio metinių minėjimas,

16.30 val. kareiviška košė.

Dėmesio!

Kitas „Tremtinio“ numeris išeis gegužės 8 dieną.

ISSN 2029-509X

Leidėjas LPKTS

Tremtinys

Mūsų adresas: Laisvės al. 39, LT-44309, Kaunas, tel. (8 37) 323 204, faksas (8 37) 323 214.
www.lpkts.lt, el. paštas: tremtinys.redakcija@gmail.com, tremtinys@zebra.lt

Redaktorė Jolita Navickienė. Redakcija: Dalia Maciukevičienė, Vesta Milerienė. Maketavo Ignas Navickas

Įmonės kodas 3000 32645

Ats./sąsk. Nr.LT18 70440600 0425 8365, AB „SEB“ bankas.

Spausdino spaustuvė UAB „Morkūnas ir Ko“, Draugystės g. 17, Kaunas

**2 spaudos lankai
Tiražas 2230 egz.**

**Kaina
0,58 euro (2 litai)**

Projektą „Lietuvos Laisvės kovų, tremties ir tautos netekcių atspindžiai“ remia

**S P A U D O S ,
R A D I O I R
T E L E V I Z I O J O S
R È M I M O
F O N D A S**

Gyvenimo kelio vingiuose

(atkelta iš 4 psl.)

Represijos neaplenkė ir Mato Kleizos šeimos. 1948 metais jie buvo tremiamųjų sąrašuose, nes nepriklasomoje Lietuvoje Mato broliai Pranas ir Kazimieras buvo policininkai, kurių sovietų represoriai vis ieškojo. 1949 metais šeima tremties neišvengė. Su tėvais buvo išvežtas sūnus Alfonsas, likusiems vaikams pavyko pabėgti. Ūkį išgrobstė. Prasidėjo sunkus be namų mažų vaikų gyvenimas. Kurį laiką Aldona gyveno Jiezne giminaičio mokytojo Kęstučio Garmaus šeimoje. 1951 metais išvyko gyventi pas seserį Janiną, ištakėjusių už mokytojo Stasio Navicko. 1954 metais baigė Jonavos vidurinę mokyklą. Norėdama būti mokytoja, pajuto, kad esanti tremtinį duktė, kurios teisės ribojamos, todėl jai, turėjusi ištingeramą mokyklos charakteristiką, nebuvu leista mokyti Kauno pedagoginėje mokykloje. Aldonai, buvusiai mokyklos sportininkai, dainininkai ir šokėjai pasiūlyta dirbtį Skaruliu septynmetėje mokykloje. Mokytojaudama baigė Šiaulių pedagoginio instituto Lietuvių kalbos ir literatūros fakulteto neakivaizdinį skyrių.

1956 metais Aldona ištakėjė už geležinkelio darbuotojo Vlado Naruševičiaus. Šeima susilaukė sūnaus Virginijaus ir dukters Aušros. 1975 metais

Po koncerto Alytaus buvusiems tremtiniams ir politiniams kaliniams Aldona (centre) su tuometine LPKTS Alytaus filialo pirmininke Janina Juodžbaliene ir Kizalavičiumi, 1998 metai

Alytuje apsigyvenusių šeimų po dvejų metų ištiko skaudi netektis – po sunkios ligos mirė vyras Vladas. Aldonai teko vienai rūpintis vaikais, išleisti juos studijuoti. Netikėtumų būna visokių... Aldonai pasipiršo buvęs bendraklasis našlys Rimvydas Vėžys – 1983 metais jis ištakėjo antrą kartą.

Pedagoginis darbas

Nuo 1958 metų mokytoja Jonavos 1-oje, vėliau 3-ioje, 4-oje vidurinėje mokykloje, dėstė lietuvių kalbą ir literatūrą, skiepijo vaikams meilę gimtajai kalbai. Be to visose minėtose mokyklose teko pravesti ir fizinio lavinimo pam-

kas. 1975 metais Aldona su šeima išvažiavo į Alytų ir 2-oje vidurinėje mokykloje taip pat dėstė lietuvių kalbą ir literatūrą.

Mokytoja Aldona mokinį žinias siekė skleisti ne tik mokykloje, bet ir visuomenėje, todėl su mokiniais ruošdavo įvairius renginius: literatūrines kompozicijas, montažus, konkursams rengdavo skaitovus.

Muzikos ir šokių ritmu

Su šokių muzika ir mokiniais šokėjais mokytoja Aldona Vėžienė praleido kelis dešimtmečius.

Pirmuosius bandymus, kad sugeba mokyti šokti, pajuto Skaruliuose. Dirbdama Jona-

vos ir Alytaus vidurinėse mokyklose pasijuto galinti išplėsti šokių kolektivus. Mokytoja siekė, kad šokėjai būtų visapusiškai išspruse. Didelio darbo atpildas – Jonavos ir Alytaus moksleivių šokių kolektivai respublikoje tapo vieni iš geriausių, mieste – reprezentacinių, be kurių

neapsieidavo miesto šventės ir kiti renginiai, ne kartą koncertavo televizijoje; lankėsi Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje, Arménijoje, Cekoslovakijoje, Lenkijoje.

1977 metais mokytojai Aldonai buvo pasiūlyta vadovauti Alytaus tarnautojų pramoginių šokių kolektivui „Senjorai“. Su šiuo kolektivu respublikiniuose seniorų konkursuose tris kartus laimėjo prizines vietas: iš jų du kartus 1-ąją ir vieną kartą – 3-iąją. 1978 metais A. Vėžienėi pavyko atgavinti liaudies meno kolektivą „Dzienmedėlis“ ir iki 1984 metų jam vadovauti. 2008 metais Alytuje Aldonos sukurtas šokių kolektivas „Senjorų rit-

mai“ gyvuoja iki šiol. Džiaugiasi šio kolektivo moterys, nes jos ne tik šoka, bet atlieka ritminę gimnastiką, išvyksta koncertuoti į įvairias vietoves.

Vertinimai

Aldonas nueitame kelyje liko darbo įvertinimo ženklu: 1975 metais jai suteiktas Lietuvos SSR nusipelniusios mokytojos vardas; 1982 metais – Kultūros žymūno ženklelis. 1999 metais Alytaus Adolfo Ramanauskos vidurinės mokyklos bendruomenės tarybos nutarimu suteiktas mokyklos Garbės nario vardas; daug kartų apdovanota Švietimo, Kultūros ministerijų garbės, padėkos, pagyrimų raštais, diplomais, jubiliejinių atminimo medaliais. Choreografės mokytojos Aldonos Vėžienės išmokyti, išugdyti šokėjai ne vienas pasirinko choreografo profesiją – tai taip pat aukštas jos darbo įvertinimas.

Jonavos, Alytaus gyventojai mokytojų Aldoną Vėžienę vertina kaip principingą, darbščią, energingą, visomis galiomis siekiančią pažadinti grožio, gėrio, kultūringumo, dvasingumo, principingumo pradą kiekvieno žmogaus sieloje.

Artėjančio jubiliejaus proga linkiu Aldonai sėkmės, geros sveikatos, nenutylančių šokio muzikos ritmų.

**Nastazija
KAIRIŪKŠTYTĖ**

Vardan tos Lietuvos...

(atkelta iš 7 psl.)

Atsimenu lyg šiandien, buvau 4–5 metukų, kai jis paimavo mane ant rankų ir čiuoždavo, čiuoždavo... Tai buvo pačios laimingiausios mano gyvenimo akimirkos...

Liūdniausia akimirką, kai netekau brolio, ilgiems metams ištremto į Sibirą. Atsimenu, kai iš teismo tévas grįžo labai nusiminęs, taij ir nesupratęs, už ką nuteistas vyriausias sūnus Alfonsas. „Ar už tai, kad skleidė „antisovietinę agitaciją“, kad norėjo gyventi laisvoje, nepriklasomoje Lietuvoje“, – sakė tétes.

Praėjus penkeriems ilgiems laukimo metams Lietuvoje vėl pamačiau broli Alfonsą. Vai-kystėje didžiausiai turis rūpestingą broli, tačiau į iš Sibiro grįžusį broli mano požiūris buvo kitoks: didžiausiai Alfonsu, kad jis kentėjo, nes mylėjo Lietuvą, savo Tėvynę, ir neprarado vilties, tikėjimo.

Kartu su broli ypač džiaugėmės atkurta Lietuvos Nepriklasomybė. Tada ir aš nutariau tapti Lietuvos šauliu ir

nors dalele prisiėtīti prie Lietuvos valstybės išsaugojimo.

Jau daugiau nei devyneri metai šalia nėra brolio, tačiau tėsiujo pradėtą darbą, nors mano veikla nepriłygti brolio žygdarbiui. Dažnai susimastau: ar ne per daug kartais kai kurie skundžiasi, dejuoja, kad sunku, bet nepagalvoja, kaip kentėjo mūsų tautiečiai kalėjimuose, lageriuose, tremtyje...

Vaikystės kaimynas, mokslo draugas, gulagų bendražygis Bronius Povilonis pasakojo: „Mūsų tévai artimai bendravo, buvo Lietuvos savanoriai. Alfonsas buvo kaip brolis: nuo vaikystės – vis kartu: kaime kartu augome, mokémės, kartu kentėjome šaltį, badą toli nuo Tėvynės, dalijomės ne tik duonos kąsniu, bet ir slapčiausiomis mintimis.

Alfonsas, būdamas toli nuo Tėvynės, niekada nedejuodavo, tyliai dirbdavo paskirtą darbą, kentėdamas šaltį, badą, skurdą, tačiau turėdamas tikslą – kuo greičiau grįžti į Tėvynę Lietuvą, po kojomis pajusti lietuviškos žemės alsavimą,

tikros juodos lietuviškos duonos skonį, išgirsti savo artimųjų žodžius.

Laiškuose namiškiams daugiausiai guosdavo artimuosius, ypač mamą. Ragino rūpintis sveikata, o dėl jo prašė nesijaudinti, nes jis jaunas, sveikas.

Žmogaus gyvenimas – akimirka. Paskutinį kartą su Alfonsu matėmės 2006-aisiais Krekenavoje, kai po 55 metų vyko klasikų susitikimas. Alfonsas ir kiti buvome linksmi: dainavome, juokavome, dalmojės gyvenimo išpūžiai, ir nepagalvojome, kad tai paskutinis susitikimas, kad po mėnesio Alfonsui skambins bažnyčios varpai...

Alfonsas – pavyzdys mums visiems, ypač jaunajai kartai. Jis savo darbais įrodė, kad gyvenime svarbiausia meilė, ištikimybė Tėvynei Lietuvai. Tikiu, kad niekada nenusés užmarštis dulkės ant šviesaus Alfonso paveikslo. Jis amžinai liks gyvas mano, artimujų, ji pažinojusių širdyse.“

Joana DARGUŽYTĖ-PEREDNIENĖ

Tampa gražia tradicija, kai Druskininkuose atliekantys reabilitaciją ukrainiečių kariai apsilanko Druskininkų rezistencijos ir tremties muziejuje. Kiekvieną kartą ne tik susipažintama su muziejaus ekspozicijomis, bet ir vyksta nuoširdus, šiltas bendravimas. Savo

įspūdžius ir linkėjimus svečiai mielai palieka muziejaus Svečių knygoje. Štai per apsilankymą balandžio 13 dieną vienas iš karių, padėkojės už idomią ekskursiją, palinkėjo: „Teigul lietuvių dvasia visada būna tvirta.“

Gintautas KAZLAUSKAS

Ukrainiečių kariai su Druskininkų rezistencijos ir tremties muziejaus vadovu Gintautu Kazlauskui